

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ»

Ступінь освіти
Освітньо-професійні
програми

магістр
Екологія,
Технології захисту
навколишнього
середовища,
Цивільна безпека

Тривалість
викладання

3, 4 чверті

Заняття:

весняний семестр

лекції:

2 години

практичні заняття:

1 година

Мова викладання

українська

Кафедра, що
викладає

Екології та технологій захисту навколишнього
середовища

Викладач:

Матухно Олена Вікторівна

доцентка, канд. техн. наук

Персональна сторінка

<https://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Matukhno.php>

E-mail: matukhno.o.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Екологічний аудит є одним з найефективніших інструментів підвищення якості життя суспільства, захисту конституційних прав людини на безпечне життя. Екологічний аудит – спеціальна функція системи екологічного управління, спрямована на підвищення ефективності управління шляхом оцінки характеристик функціонування системи, впровадження процедур екологічного моніторингу, визначення ступеня відповідності показників забруднення навколишнього середовища нормативним вимогам.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни - формування знань, умінь і навичок організації та проведення екологічного аудиту і робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування.

3. Результати навчання

- Вміти оцінювати вплив діяльності об'єкта аудиту на стан довкілля.
- Вміти визначати й аналізувати критерії екологічного аудиту.
- Вміти складати аудиторський висновок.
- Вміти оцінювати ефективність, повноту і обґрунтованість заходів, що вживаються для охорони довкілля на об'єкті аудиту.
- Вміти розробляти заходи з підвищення ефективності природоохоронних заходів на об'єкті екоаудиту, обирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. ЗАКОНОДАВЧІ ОСНОВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗДІЙСНЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ В УКРАЇНІ

Цілі, завдання, основні види екологічного аудиту.

Законодавство України про екологічний аудит.

Екоаудит в системі екоменеджменту України і природоохоронної діяльності.

Державні стандарти України з системи управління навколишнім середовищем.

Критерії відповідності об'єктів екологічного аудиту вимогам законодавства про охорону довкілля.

Обов'язки природокористувачів і їхня відповідальність за порушення екологічного законодавства і екологічних обмежуючих нормативів

2. ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Основні принципи і методи екологічного аудиту.

Об'єкти екологічного аудиту.

Основні вимоги до підприємств при екологічному аудитуванні, вимоги до екоаудиту, обсяг та межі екоаудиту.

Схема проведення екологічного аудиту.

Вимоги до аудитора в сфері екологічного аудиту

3. ОСНОВНІ ВИДИ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ ЯК ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Основні види екологічного аудиту як підприємницької діяльності.

Методи отримання вихідної інформації при екологічному аудиті.

Спеціальні сфери екологічного аудиту

4. МЕТОДИКА РОБОТИ НА ОБ'ЄКТАХ ЕКОЛОГІЧНОГО АУДИТУ

Аудит системи екологічного контролю та управління.

Основні державні вимоги до екологічних аспектів діяльності підприємства в Україні.

Встановлення наявності та характеристики технологічної документації.

Методика проведення виробничого аудиту за дотриманням вимог промислової безпеки.

Розробка і реалізація заходів щодо усунення та попередження відхилень від вимог промислової безпеки.

Напрями застосування результатів екологічного аудиту

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1 - Формування програми екологічного аудиту.

2 - Проведення екологічного аудиту офісного приміщення. Формування звіту. Розробка рекомендацій.

3 - Вивчення методології опису і оцінки впливу промислового виробництва на навколишнє середовище, що використовується в практиці екологічного аудиту.

4 - Проведення екологічного аудиту для об'єктів господарської діяльності.

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Технічні засоби навчання. Використовується комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складатиме не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Бонус	Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні		
70	20	10	10	100

Практичні роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з роботи.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **14 балів (разом 70 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання практичної роботи

За кожену практичну роботу здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

5 балів: отримано правильну відповідь (згідно з еталоном), використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

4 бали: отримано правильну відповідь з незначними неточностями згідно з еталоном, відсутня формула та/або пояснення змісту окремих складових, або не зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте використано формулу з поясненням змісту окремих її складових, зазначено одиниці виміру.

3 бали: отримано неправильну відповідь, проте не використано формулу з поясненням змісту окремих її складових та/або не зазначено одиниці виміру.

1 бал: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна

добросовісність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням "Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка" (<http://surl.li/alvis>).

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з керівником курсу.

7.6. Бонуси

Здобувачі вищої освіти, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект

лекцій отримують додатково 10 балів до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.

8 Рекомендовані джерела інформації

Базові

1. Закон України "Про екологічний аудит". - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1862-15>.
2. Методичні рекомендації щодо підготовки, здійснення та оформлення звіту про екологічний аудит. - Електронний ресурс. - Режим доступу: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=69210.
3. Шевчук В.Я. Екологічне управління: підручник / В.Я. Шевчук, Ю.М. Саталкін, Г.О. Білявський та ін. Київ: Либідь, 2004. - С. 432.
4. Екологічний менеджмент: навчальний посібник / В.Ф. Семенов, О.Л. Михайлик, Т.П. Галушкіна та ін. / Київ: Центр навчальної літератури, 2004. С. 516.
5. Малишева Н.Р. Екологічний аудит / Н.Р. Малишева // Екологічне право України. Академічний курс, вид. 2-ге – К.: ТОВ «Вид-во «Юридична думка», 2008. – 848 с.

Допоміжні

1. Сергієвич С.О., Матухно О.В. Застосування ISO серії 14000 для оцінювання життєвого циклу продукції металургійних підприємств / С.О. Сергієвич, О.В. Матухно / III Міжнародна науково-практична конференція: «Екологічна безпека як основа сталого розвитку суспільства. європейський досвід і перспективи», Львів, 2018. – С.251.
2. Матухно О.В., Шматков Г.Г., Белоконь К.В., Сибір А.В. Дослідження екологічної безпеки металургійного виробництва методом оцінки життєвого циклу // Екологічні науки, №29, Т.1, 2020. – С. 32-37.
3. Екологічний аудит — вимога часу та елемент успішності ведення бізнесу. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <https://ecolog-ua.com/news/ekologichnyy-audyt-vymoga-chasu-ta-element-uspishnosti-vedennya-biznesu>.
4. Гончаренко Н.В. Сутність екологічного аудиту: теоретичні засади і наукові підходи. - Електронний ресурс. - Режим доступу: <http://magazine.faaf.org.ua/sutnist-ekologichnogo-audit-teoretichni-zasadi-i-naukovi-pidhodi.html>.
5. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року: Закон України від 28.02.2019 № 2697- VIII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). - 2019. - № 16. - С. 70.

Інформаційні ресурси

<https://mepr.gov.ua/news/37790.html> Офіційний сайт Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів